

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ**

**Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів**

**СИЛАБУС
вибіркової дисципліни
Поведінкові фінанси**

**підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми Фінанси, банківська
справа та страхування**

Луцьк – 2021

Силабус вибіркової дисципліни ПОВЕДІНКОВІ ФІНАНСИ підготовки магістра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування, за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування.

Розробник: Карлін М. І., професор кафедри фінансів, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:

Гарант ОПП
Фінанси, банківська
справа та страхування

Наталія ПРОЦЬ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри фінансів
протокол № 1 від 30.08.2021 р.

Завідувачка кафедри

Олена СТАЩУК

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Фінанси, банківська справа та страхування бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 90 /3		Рік навчання 2
		Семестр 3-ий
		Лекції 30 год.
		Практичні (семінарські) 30 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Консультації 10 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота 20 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: КАРЛІН МИКОЛА ІВАНОВИЧ

Науковий ступінь: доктор економічних наук

Вчене звання: професор

Посада: професор кафедри фінансів

Мобільний телефон: 067-30-69-740

E-mail: Karlin.Mykola@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Дисципліна «Поведінкові фінанси» належить до переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо розуміння ірраціональних засад поведінки суб'єктів фінансового ринку, особливостей формування та використання коштів домогосподарств в сучасних умовах, удосконалення поведінкових фінансів як умови розвитку фондового ринку України.

1. Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на знаннях з вивчення курсів з фінансів.

Постреквізити. Вивчення курсу фінанси суб'єктів господарювань, фінансовий ринок та ін.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни. Мета навчальної дисципліни – на основі з'ясування теоретичних засад функціонування системи поведінкових фінансів у розвинутих країнах виявити конкретні форми і методи використання цих коштів в Україні та шляхи підвищення їх ефективності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Поведінкові фінанси» є: з'ясувати теоретичні основи існування поведінкових фінансів у сучасній

економіці; виявити теоретичні основи формування і використання поведінкових фінансів у розвинутих країнах; визначити конкретні форми і методи удосконалення використання поведінкових фінансів як умови розвитку фондового ринку України; проаналізувати проблеми з формуванням і використанням фінансових ресурсів домогосподарств України.

3. Результати навчання.

Знання та вміння, яких студент набуде в результаті вивчення дисципліни: здатність застосовувати знання з аналізу функціонування поведінкових фінансів у професійній діяльності; знання вимог до написання наукових робіт з поведінкових фінансів; вміння чітко виражати свої думки, мати свій погляд на проблеми і вміти відстоювати свою точку зору з питань, що стосуються поведінкових фінансів; здатність ініціювати свої ідеї стосовно проведення проблемних занять з поведінкових фінансів (організація ділової гри).

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності (ФК)

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку

Програмні результати

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

4. Структура навчальної дисципліни.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Сем.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Місце і роль поведінкових фінансів у поведінковій економіці	6	2	2	2		С/ 3,1 бали
Тема 2. Вплив поведінкових чинників на фінансові рішення громадян та юридичних осіб	6	2	2	1	1	С / 3,1 бали
Тема 3. Суб'єкти та об'єкти поведінкових фінансів	6	2	2	1	1	С/3,1бали
Тема 4. Суспільні передумови виникнення поведінкових фінансів	7	2	2	2	1	С / 3,1 бали
Тема 5. Теорія конфліктів в фінансовій практиці	6	2	2	2		С/ 3,1 бали
Тема 6. Соціологія девіантної поведінки	6	2	2	1	1	С / 1,55 бали
Тема 7. Податкові аномії та девіантна поведінка	6	2	2	1	1	С / 1,55 бали
Разом за модулем 1	43	14	14	10	5	18,6 балів
Змістовий модуль 2.						
Тема 8. Типи податкових девіацій і податковий контроль. Делінквентна податкова поведінка	7	2	2	2	1	С / 3,1 бали
Тема 9. Теоретичні основи фінансової поведінки домогосподарств	6	2	2	1	1	С / 3,1 бали
Тема 10. Управління фінансами домашніх домогосподарств в сучасних умовах	5	2	2	1		С / 3,1 бали
Тема 11. Теоретико-методичні засади поведінкового ціноутворення на фондовому ринку.	7	2	2	2	1	С / 3,1 бали
Тема 12. Аналіз поведінкового ціноутворення на фондовому ринку України	7	2	2	2	1	С / 3 бали
Тема 13. Адаптація поведінкового ціноутворення до особливостей фондового ринку України.	10	4	4	1	1	С / 3 бали
Тема 14. Теорія підштовхування та виведення коштів в офшори.	5	2	2	1		С / 3 бали
Разом за модулем 2	47	16	16	10	5	21,4 бали
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	90	30	30	20	10	100

*Форма контролю: С – семінар, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Студенти зобов'язані заздалегідь повідомляти викладача про відсутність на занятті. Через об'єктивні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom за погодженням із керівником курсу. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними роботами. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,2 бала за кожну роботу). Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на заліку.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумкова оцінка за вивчення курсу розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Відповіді на семінарських заняттях	40
Модульна контрольна робота 1 (теми 1–2)	30
Модульна контрольна робота 2 (теми 3–4)	30
Залік (теми 1–4) – опитування	60
Форма контролю	залік

Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання й отримав остаточну оцінку не меншу, ніж 60 балів, підсумкову оцінку він

отримує без складання заліку. Така оцінка виставляється в день проведення заліку за умови обов'язкової присутності студента.

Якщо студент отримав остаточну оцінку нижчу за 60 балів, або бажає підвищити рейтинг на заліку, підсумкова оцінка визначається як сума балів, отриманих за поточний контроль (максимум 40 балів) та оцінки за залік (максимум 60 балів).

Залікова оцінка визначається за результатами опитування лекційного матеріалу.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	Критерії оцінювання
90 – 100	Зараховано	Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями та вміє їх застосовувати на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності
82 – 89		Студент опрацював весь курс згідно з програмою, оперує основними поняттями, може застосувати більшість положень на практиці, здобув компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання високого рівня складності з незначними помилками
75 - 81		Студент опанував 80–90 % курсу згідно з програмою, оперує більшістю основних понять та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності
67 -74		Студент опанував 60–70 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з незначними помилками
60 - 66		Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, розв'язує завдання середнього рівня складності з допомогою викладача
1 – 59	Не-зараховано	Студент опанував 60 % курсу згідно з програмою, оперує деякими основними поняттями та може їх застосувати на практиці, здобув окремі компетенції, знання та вміння, може розв'язати завдання середнього рівня складності лише з допомогою викладача

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Талер Р. Поведінкова економіка. Пер. з англ. Київ: Наш Формат, 2018. 320 с.
2. Ушакова Н. Г., Кулініч О. А., Помінова І. І. Інституалізація поведінкового регулювання: зарубіжний досвід. *Бізнес-інформ*. 2020. № 9. С. 37-42.
3. Кізіма Т. О. Поведінкові фінанси у концепціях класичної та інституціональної теорій. *Світ фінансів*. 2013. № 3. С. 7-18
4. Karlin M., Protc N., Tsybaliuk I. Features tax reform and mechanism of hiding taxes in Ukraine. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. Т. 1., 24 (2018). 2018. С. 123–130. **Web of Science**.

5. Karlin, M., Prots, N., & Prots, V. (2020). Роль мінімальної заробітної плати в системі дотримання соціальної справедливості при фінансуванні бюджетних установ. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*, 3(34), С. 358-365. <https://fkd.ubs.edu.ua/index.php/fkd/article/view/2932>. **Web of Science**.

Додаткова

1. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом». *Голос України*. 2010. 22 травня. С. 7.
2. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції». *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 40. Ст. 404.
3. Карлін М. І. Суспільні фінанси в умовах демократії: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 228 с.
4. Карлін М. І. Податкові системи зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Кондор, 2018. 368 с.
5. Карлін М. І., Івашко О. А. Інвестиційні офшори: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 280 с.

Інтернет-ресурси

1. *Законодавство України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського*: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>.
3. Berensmann K., Lindenberg N. Green Finance: Actors, Challenges and Policy Recommendations / Dr Senior Researchers Department «World Economy and Development Financing». German Development Institute / Deutsches Institut für Entwicklungspolitik (DIE). 2016. URL: https://www.die-gdi.de/uploads/media/BR_23.2016.pdf
4. Бонд Р. Фінансова грамотність та обізнаність в Україні: Факти та висновки. URL: http://www.uaib.com.ua/files/articles/1369/84/finlit_survey_6dec2010_ua.pdf.
5. Повод Т.М., Адвокатова Н.О. Поведінкова економіка: суть та концептуалізація. URL : <http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/68>